

Nr 377.

Av herr Nilsson, Ernst Hjalmar, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende år 1952, m. m.

I proposition nr 67 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga förslag till

1. förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende år 1952;
2. förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende år 1952 m. m.;
3. förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951; samt
4. förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951, m. m.

I propositionen har departementschefen anfört, »att i de avtal som under åren 1947—1950 träffades mellan staten och skogsindustrierna om erläggande av vissa avgifter vid export, förutsattes att frågan om beskattningen av avgifterna skulle lösas på i avtalen närmare angivet sätt. Så har även skett, och Kungl. Maj:t har, i överensstämmelse med riksdagens beslut, för de olika årens taxeringar utfärdat särskilda förordningar i ämnet. Bestämmelserna innebära i huvudsak, att avgifterna få av företagen avdragas vid inkomsttaxeringen för det år de erläggas samt att beskattning enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt hos företagen av återbetalade medel skall ske först vid utbetalning enligt avtalen. Vidare gäller att de fonder och stiftelser, som bildats i överensstämmelse med avtalens föreskrifter, äro fritagna från skyldighet att erlägga skatt för inkomst och förmögenhet.

Jämväl i de nu förevarande avtalen och tilläggsavtalen har förutsatts att frågan om avgifternas behandling i beskattningshänseende skall göras till föremål för särskild reglering. Därvid ha emellertid parterna överenskommit om en delvis annan ordning än den som gällt enligt de äldre avtalen. Sålunda innehålla avtalen bestämmelser om att viss del av avgifterna skall inlevereras till statsverket såsom skatt. Detta innebär att staten skall äga att omedelbart uppbära den å avgifterna belöpande statliga inkomstskatten. Den kommunala beskattningen skall däremot, liksom hittills, ske först i samband med den framtida återbetalningen av medel till företagen. I fråga om rätt att vid inkomsttaxeringen njuta avdrag för erlagda avgifter inne-

hålla de nya avtalen bestämmelser, som i stort sett överensstämna med motsvarande regler i de tidigare avtalen.»

Enligt de avtal, som avse 1952 års export, skola av exportavgifterna 26 procent tillfalla staten såsom skatt, 34 procent tillföras särskilda fonder och 40 procent återbetalas till de företag, som inbetalat avgifterna, med $\frac{1}{5}$ varje år med första utbetalning under januari 1959. Kungl. Maj:t kan under vissa i avtalen angivna förutsättningar medgiva tidigare utbetalning.

Av de å fjärde kvartalet 1951 belöpande avgifterna skola enligt propositionen 28 procent tillfalla staten såsom skatt och 42 procent sedermera återbetalas till företagen.

Enligt träffade överenskommelser och i propositionen intagna förslag till förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter, avseende år 1952, och förslag till förordning om särskild skatt å vissa exportavgifter, avseende fjärde kvartalet 1951, kommer staten att tillförsäkra sig, att skatt inbetalas till staten på hela den del av exportavgifterna, som icke skall avsättas till särskilda fonder. Beträffande skatt till kommunerna föreslås i propositionen, att vid taxering enligt kommunalskattelagen skall såsom intäkt av rörelse för det beskattningsår, då medlen kommit den skattskyldige till godo, upptagas det återbetalade beloppet jämte därå belöpande särskild skatt.

Skatt till staten uttages sålunda samtidigt som industrierna inbetala exportavgifterna till riksräkenskapsverket, medan skatt till kommunerna får uttagas först när exportavgifterna återbetalas. I propositionen har anförts, att från företagets sida icke kunna riktas några avskrivningsanspråk gentemot förskottsskatten. Detta uttalande torde få uppfattas så, att det kan befaras att företagen skulle genom utnyttjande av sin avskrivningsrätt ha kunnat reducera skattebeloppet, därest skatten skulle uttagas i vanlig ordning såsom inkomstskatt det år exportavgifterna komma att återbetalas. Denna möjlighet att reducera skatten föreligger i ännu högre grad, därest skogsindustrierna komma att befinna sig i ett sämre konjunkturläge under återbetalningsåren, vilket för övrigt är mycket sannolikt. Någon större svårighet för industrierna att skapa erforderliga avskrivningsobjekt torde icke föreligga.

Såsom de med skogsindustrierna träffade överenskommelserna och de i propositionen föreslagna förordningarna utformats kvarstår för skogsindustrikommunerna dessa olägenheter, som staten för sin del söker undvika. Kommunernas skatteinkomster reduceras för närvarande mycket starkt på grund av att exportavgifterna äro undantagna från kommunal beskattning under inbetalningsåret. Reduceringen uppgick sannolikt till 70 å 80 milj. kronor under 1951. När exportavgifterna sedermera återbetalas till företagen torde, som ovan framhållits, på grund av avskrivningsanspråken endast en mindre del komma att såsom nettointäkt bliva föremål för kommunal beskattning. Skulle skogsindustrien befinna sig i ett lågkonjunkturläge,

när exportavgifterna återbetalas, kunna de nuvarande övervinsterna helt undandragas kommunal beskattning.

Med kännedom om skogsindustriernas finansiella svårigheter dels under 1930-talet, då skogsindustriens anställda fingo genomlida en mycket svårare arbetslöshetskris än övriga folkgrupper, dels under första hälften av 1940-talet, då avspärrningen från världsmarknaden tvingade industrierna att permittera sina anställda, bör den oro, som kan förmärkas i kommunerna, icke vara svår att förstå. Kommunerna ha i nuvarande, för skogsindustrierna mycket goda konjunkturläge sett en möjlighet att sanera sina på grund av 1930- och 1940-talens svårigheter försämrade finanser.

Det borde därför icke anses orimligt, att staten garanterade skogsindustrikommunerna en viss inkomst på exportavgifterna.

Under hänvisning härtill få vi föreslå riksdagen besluta

att företaga sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag till förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende år 1952 m. m. och Kungl. Maj:ts förslag till förordning om rätt att vid taxering för inkomst njuta avdrag för vissa exportavgifter avseende fjärde kvartalet 1951 m. m., att företagen icke skola äga rätt att under återbetalningsåret från det återbetalade beloppet verkställa avdrag för värdeminskning eller underskott på förvärvskälla och att hela beloppet sålunda skall såsom nettointäkt bliva föremål för kommunal beskattning.

Stockholm den 5 mars 1952.

E. Hjalmar Nilsson
i Kramfors.

A. Gillström.

Emil Näsström.

Lage Svedberg.

Nr 378.

Av herr Nässtrand, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen den 20 oktober 1939 (nr 732) med särskilda bestämmelser angående tillfällig vattenreglering.

(Lika lydande med motion i Andra kammaren, nr 497.)

Stockholm den 5 mars 1952.

P. J. Nässtrand.